

مروری بر سابقه و تاریخچه استفاده مجدد از پساب در مقاصد آبیاری و مصارف کشاورزی در ایران و جهان

سامان احمدی زاد- مدیر دفتر فنی، مطالعات و تحقیقات شرکت تجهیز آب جم
پست الکترونیک: S_Ahmadizad2000@yahoo.com
مریم ابراهیمیان دهکردی- کارشناس مسئول واحد تحقیقات آبیاری شرکت تجهیز آب جم
پست الکترونیک: parastoo_ebrahimi88@yahoo.com
عباس پورجم- مدیر عامل شرکت تجهیز آب جم
پست الکترونیک: Info@TAJCO.org

چکیده

آب از ضروری ترین عوامل توسعه جوامع انسانی بوده و ایران از جمله کشور هایی است که تأمین آب برای مصارف مختلف از دغدغه های مهم دولت مردان و متولیان امر در راستای توسعه پایدار محسوب می شود. از سوئی افزایش مصارف آب و به تبع آن تولید فاضلاب و روند رو به رشد این تولید و همچنین توجه به استفاده غیراصولی در وضع موجود ایجاب می نماید تا بمنظور جلوگیری از گسترش مشکلات محیط زیستی و همچنین تأمین بخشی از آب مورد نیاز مصارف مختلف از طریق باز چرخانی و استفاده مجدد از پساب ها و آب های برگشتی برنامه ریزی جامع و کاملی صورت پذیرد.

در هر حال امروزه استفاده بی رویه و کنترل نشده از منابع تجدید ناپذیر آبی و اثرات سوء ورود فاضلاب به آب های سطحی و زیرزمینی مشکلات بهداشتی و زیست محیطی عدیده ای را ایجاد کرده است، از این رو مبحث بازیافت و در واقع استفاده مجدد از پساب و بازگشت دادن آن به چرخه تولید و صنعت سالهاست در کانون توجهات قرار دارد. در واقع فاضلاب و پساب حاصل از آن عامل بسیار با ارزشی است و در صورت مصرف مجدد نه تنها از آلودگی های محیط می کاهد، بلکه به عنوان یک "منبع جدید آب" می تواند قسمتی از نیازهای آبی انسان را برطرف نماید و این در حالی است که اگر فاضلاب در محیط تخلیه شود باعث محدودتر شدن منابع آب به علت آلودگی خواهد شد، بنابراین مصرف مجدد آن باعث توسعه منابع آب می گردد.

تجربیات جهانی استفاده از این منابع نشان می دهد که با توجه به کمبود منابع آب، استفاده از این منابع به عنوان یک منبع ارزشمند آب مطرح بوده و با گذشت زمان اهمیت آن بیشتر نیز خواهد شد. جهت استفاده صحیح و پایدار از این منابع تدوین استانداردها و ضوابط مناسب و الزام در رعایت استانداردها و ضوابط مربوطه ضروری بوده و توجه به این دو اصل می تواند متضمن اثرات سودمندی همچون حفاظت کمی و کیفی منابع آب و کاهش آلودگی محیط زیست گردد.

از اینرو در مقاله حاضر در ابتدا به تشریح ضرورت و اهمیت استفاده مجدد از پساب پرداخته شده، سپس در ادامه تاریخچه و سابقه استفاده مجدد از پساب در جهان و ایران مورد توجه قرار گرفته است.

در همین راستا جهت روشن شدن اهمیت موضوع بازیافت و استفاده مجدد از پساب، خلاصه ای از تجارب عملی و تحقیقاتی استفاده از پساب در سطح کشور و سایر نقاط جهان بصورت مختصر و مفید ارائه شده است.

واژه های کلیدی: پساب، آبیاری، کشاورزی، استفاده مجدد، آلودگی.